



SÖDERTÖRNS  
MILJÖ- & HÄLSO-  
SKYDDSFÖRBUND



*Nynäshamns tätort*

# **Budget 2023 och Direktionsplan 2021 - 2024**

**Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund**

## INNEHÅLL

<b>1. INLEDNING</b> .....	3
1.1 Uppdrag .....	3
1.2 Verksamhetsidé .....	3
1.3 Vision .....	3
1.4 Värderingar .....	4
<b>2. STYRMODELL</b> .....	4
<b>3. MÅL FÖR 2021 - 2024</b> .....	5
3.1 Miljö och samhälle .....	5
3.2 Service .....	9
3.3 Medarbetare .....	10
3.4 Utveckling .....	11
3.5 Ekonomi .....	11
<b>4. FÖRUTSÄTTNINGAR</b> .....	12
4.1 Invärldsanalys .....	12
4.2 Omvärldsanalys .....	14
<b>5. BUDGET</b> .....	15
5.1 Intäkter .....	16
5.2 Kostnader .....	19
<b>6. BUDGET 2023 och ekonomisk plan 2024 - 2025</b> .....	20

## 1. INLEDNING

Budgeten ska fastställas av direktionen före utgången av september. Till grund för budgeten ligger bland annat de ekonomiska ramar och eventuella riktlinjer som medlemskommunerna lämnat.

Med utgångspunkt från de budgetförutsättningar medlemskommunerna lämnat tar förbundet fram ett underlag till direktionens augustisammanträde då budgeten för 2023 beslutas. Underlaget utgår från behovsutredningen för 2023 vilken direktionen fastställde tidigare under året, styrkortet för perioden 2021 - 2024, separatavtal med medlemskommunerna samt det ansvar som följer av de lagstiftningar förbundet har ett myndighetsansvar inom.

### 1.1 Uppdrag

Förbundets uppdrag, som definieras i förbundsordningen, är att bedriva den prövning och tillsyn som kommunerna är skyldig att utföra enligt miljöbalken, livsmedelslagen, smittskyddslagen och angränsande lagar, förordningar och föreskrifter. Därutöver ansvarar förbundet för de övriga uppgifter som enligt lag ska fullgöras av den kommunala nämnden inom miljö- och hälsoskyddsområdet. Samtliga medlemskommuner har även lagt tillsynsansvaret vad gäller alkohol, tobak och liknande produkter, receptfria läkemedel samt sprängämnesprekursorer på förbundet.

Förbundet ska erbjuda medlemskommunerna kompetens avseende deras arbete med frivilliga åtaganden inom miljöområdet samt lämna det stöd till fysisk planering och bygglovsverksamhet som respektive medlem efterfrågar inom förbundets kompetensområde. Förbundet ska besvara remisser från medlemmarna, svara för information inom verksamhetsområdet, bistå medlemmarna med expertkunskaper inom verksamhetsområdet samt delta i kommunernas krisberedskapsplanering.

### 1.2 Verksamhetsidé

Vi ska med hög kvalitet och effektivitet utföra de myndighetsuppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet som våra medlemskommuner överlätit på förbundet att ansvara för.

Genom tillsyn, rådgivning, information och förebyggande arbete ska vi tillsammans med allmänheten och det lokala näringslivet medverka till att en långsiktigt god livsmiljö säkerställs.

### 1.3 Vision

Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund är en förebild i Sverige inom arbetet med miljö- och hälsoskydd. Vi är väl kända och har stort förtroende hos allmänhet och verksamheter.

Vi växer genom samverkan.

## 1.4 Värderingar

Värdegrunden ska skapa en gemensam syn på de värden som är viktiga för oss. Den ska känneteckna vårt förhållningssätt gentemot varandra inom förbundet och vår omgivning.

### *Serviceanda*

Det är lätt att komma i kontakt med förbundet. Vi ger ett bra bemötande och vägledning såväl till allmänheten som inom förbundet.

### *Effektivt och rättssäkert*

Vi eftersträvar arbetssätt som innebär att vi utför vårt uppdrag effektivt, såväl tidsmässigt som ekonomiskt, med bibehållen hög rättssäkerhet.

### *Meningsfullt*

Vår tillsyn och ärendehandläggning upplevs som meningsfull och skapar acceptans och förståelse.

### *Delaktighet*

Genom delaktighet ska alla medarbetares engagemang och kunskap tillvaratas för att kontinuerligt utveckla förbundet.

## 2. STYRMODELL

För att använda förbundets resurser effektivt och svara upp mot uppdraget krävs en gemensam riktning och samordning. En väl fungerande styrprocess är ett stöd för arbetet med planering, styrning och uppföljning. I dokumentet *Styrning och planering inom Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund*, antaget av direktionen 2014-06-16 § 23, finns en närmare beskrivning av ansvar och roller samt styrningen av förbundet.

Balanserat styrkort är den målstyrningsmodell förbundet använder i arbetet att nå visionen. Det är en modell för styrning och uppföljning som utgår från en balans dels mellan olika perspektiv dels långsiktiga och kortsiktiga mål, vilket ger förutsättningar för en helhetssyn. Förbundet har ett styrkort för hela organisationen vilket omfattar fem perspektiv:

- miljö och samhälle
- service
- medarbetare
- utveckling
- ekonomi

### 3. MÅL FÖR 2021 - 2024

Direktionens styrkort omfattar strategiska mål för perioden 2021 - 2024. Kopplat till respektive mål finns styrtalet och målvärden som verksamheten styrs på.

#### 3.1 Miljö och samhälle

Perspektivet omfattar förbundets tillsynsuppdrag. Utgångspunkten är såväl nationella som våra medlemskommuners mål inom våra ansvarsområden. Förbundets har följande 12 strategiska mål för tillsynen:

#### Mål 1 - Miljökvalitetsnormerna för vatten ska uppnås samt att en försämring av övriga vatten inte sker.

##### Framgångsfaktorer

- Enskilda avloppsanordningar ska uppfylla gällande krav på rening.
- Lantbrukare och djurhållare hanterar gödsel och kemiska ämnen enligt gällande bestämmelser.
- Informationsinsatser till fastighetsägare med enskilda avlopp samt till lantbrukare och verksamheter med djurhållning.
- Förbundet samverkar med medlemskommunerna och bedriver tillsyn på miljöfarliga verksamheter

##### Styrtalet

- Andel avlopp som fått tillsyn under året.
- Krav på åtgärd ska ställas inom 8 veckor vid konstaterad brist i samband med tillsyn.
- Andel lantbrukare och djurhållare som fått tillsyn under året.
- Antal riktade informationsinsatser under året.
- Andel miljöfarliga B- och C-verksamheter där tillsyn av vattenutsläpp och påverkan på förekommande miljökvalitetsnormer har utförts.

##### Målvärde

- Årligen 5 %.
- Årligen 80 %.
- Årligen 25 %.
- Årligen 1.
- Årligen 50 % av de B- och C-verksamheter med platsbesök i årets tillsynsplan.

#### Mål 2 - Utsläppen av klimatpåverkande ämnen ska minska.

##### Framgångsfaktorer

- Informationsinsatser om energieffektivisering.
- Minskade utsläpp av växthusgaser.
- Miljöfarliga verksamheter och fastighetsägare till flerbostadshus arbetar för att effektivisera sin energiförbrukning.

##### Styrtalet

- Antal riktade informationsinsatser under året till verksamheter om åtgärder för minskade utsläpp.
- Andel miljöfarliga verksamheter och fastighetsägare till flerbostadshus som fått energitillsyn.

##### Målvärde

- Årligen 1.
- Årligen 75 % av de verksamheter med platsbesök i årets tillsynsplan.

### Mål 3 - En säker och hållbar dricksvattenförsörjning.

#### Framgångsfaktorer

- Tillsyn av dricksvattenanläggningar.
- Informationsarbete om grundvatten och tillgång.
- Bevaka kunskapsläge om avsaltningsanläggningar.
- Hållbarhetsperspektiv vid prövning av avlopp.

#### Styrtal

- Antal riktade informationsinsatser under året.
- Andel lantbruksinspektioner där information och kontroll av skyddsavstånd till råvattentäkter utförts.

#### Målvärde

- Årligen 1.
- Årligen 75 % av de verksamheter med platsbesök i årets tillsynsplan.

### Mål 4 - Förekomsten av miljöfarliga ämnen samt spridningen av dessa till miljön ska minska.

#### Framgångsfaktorer

- Farligt avfall förvaras så att utsläpp inte sker samt omhändertas enligt gällande bestämmelser.
- År 2050 är samtliga objekt i EBH-stödet med MIFO-riskklass 1 och 2 utredda avseende det miljörättsliga ansvaret och för de objekt där ansvar finns har krav på avhjälpandeåtgärder ställts. Detta följer länsstyrelsens tillsynsvägledning.
- År 2075 är samtliga objekt i EBH-stödet med branschklass 1 och 2 utredda avseende det miljörättsliga ansvaret och för de objekt där ansvar finns har krav på avhjälpandeåtgärder ställts.
- Ökad samverkan med kommunerna gällande rivningstillsyn.

#### Styrtal

- Andel verksamheter där hantering av farligt avfall kontrollerats.
- Initiera åtgärder efter konstaterad brist inom 8 veckor.
- Antal objekt i EBH-stödet med MIFO-riskklass 1 och 2 där tillsyn bedrivits.
- Antal objekt i EBH-stödet med branschklass 1 och 2 där tillsyn bedrivits.

#### Målvärde

- Årligen 75 % av de verksamheter med platsbesök i årets tillsynsplan.
- Årligen 80 %.
- Årligen 4 objekt.
- Årligen 4 objekt.

### Mål 5 - Avfall omhändertas enligt avfallshierarkin.

#### Framgångsfaktor

- Genom information och tillsyn ska förbundet arbeta för att prioriteringsordningen i avfallshierarkin följs.

#### Styrtal

- Andel miljöfarliga verksamheter där tillsyn av avfallshierarkins principer kontrollerats.
- Antal riktade informationsinsatser under året till miljöfarliga verksamheter om avfallshantering.

#### Målvärde

- Årligen 75 % av de verksamheter som omfattas av årets tillsynsplan.
- Årligen 1

## Mål 6 - Vi arbetar för att minska vår egna miljöpåverkan.

### Framgångsfaktorer

- Förbundets bilar är klimatsmarta och körs ekonomiskt.
- Verka för att minska behovet av transporter.

### Styrtal

- De bilar som används är miljöbilar.
- Utredda alternativa tillsynsmetoder.

### Målvärde

- Samtliga inom två år.
- 2021

## Mål 7 - En säker strålmiljö.

### Framgångsfaktorer

- Solarium är inte tillgängliga för personer under 18 år.
- Förskolor och skolor har mätt radonhalten.

### Styrtal

- Tillsyn att kommersiella solarier bara är tillgängliga för personer över 18 år
- Andel förskolor och skolor som kontrollerats avseende radon.

### Målvärde

- Samtliga kommersiella solarier har fått tillsyn avseende åldersgräns inom tre år.
- Årligen av de verksamheter som omfattas av årets tillsynsplan.
  - Årligen 85 % 2021.
  - Årligen 85 % 2022.
  - Årligen 15 % 2023.
  - Årligen 15 % 2024.

## Mål 8 - En god bebyggd miljö.

### Framgångsfaktor

- Barn och ungdomar har möjlighet till aktiv utevistelse i skolan och förskolan.
- Särskilt fokus på att vårdboenden och bassänger har rutiner för att förebygga tillväxt av legionella.

### Styrtal

- Andel skolgårdar och förskolegårdar vars tillgängliga yta kontrollerats.
- Andel vårdboenden och bassänger som kontrollerats om de har rutiner för att förebygga legionella.

### Målvärde

- Inventera samtliga till 2022.
- Årligen 75% av de verksamheter som omfattas av årets tillsynsplan.

### Mål 9 - Livsmedelskontrollen följer livsmedelsverkets operativa mål.

#### Framgångsfaktorer

- Vi följer Livsmedelsverkets instruktioner för att kunna rapportera de operativa målen.
- Vi uppdaterar Vision så att anläggningstyper stämmer och skapar sökvägar för att kunna ta ut rätt uppgifter.

#### Styrtal

- Andel uppfyllt för varje aktuellt mål.

#### Målvärde

- SLVs målvärden för aktuella mål.

### Mål 10 - Minskat matsvinn på säkra sätt.

#### Framgångsfaktorer

- Kontroll av hantering i storhushåll och livsmedelsbutiker.
- Förbundet har tydliga kontrollunderlag.
- Ta fram metod för att rapportera utförda kontroller.

#### Styrtal

- Andel kontrollerade verksamheter.

#### Målvärde

- Samtliga under perioden 2021-2024.

### Mål 11 - Ungdomars användning av alkohol och tobak minskar.

#### Framgångsfaktor

- Försäljning av tobak och alkohol sker inte till minderåriga.

#### Styrtal

- Andel försäljningsställen där kontrollköp av tobak genomförts.

#### Målvärde

- Årligen 75 % av samtliga försäljningsställen.

### Mål 12 - Mängden illegal tobak minskar.

#### Framgångsfaktor

- Ursprungskontroll av den tobak som säljs.

#### Styrtal

- Andel av den yttre tillsynen där tobakens ursprung kontrollerats.

#### Målvärde

- Årligen 50 % av de som omfattas av årets tillsynsplan.



### 3.2 Service

Serviceperspektivet är utåtriktat och fokuserar på nyttan för våra målgrupper och relationerna till dessa. Perspektivet belyser vår verksamhet utifrån verksamhetsutövarens och allmänhetens perspektiv.

Med verksamhetsutövare menar vi de som har direkt kontakt med oss genom att de söker tillstånd hos oss eller att vi bedriver tillsyn över dem. Med allmänhet, vars välmående vårt uppdrag är att bevaka, menar vi dem som i vardagen indirekt berörs av verksamhetsutövarens aktiviteter. Det kan t ex vara restaurangens kunder eller grannen till fastigheten vars enskilda avlopp vi kontrollerat.

Förbundets har följande tre strategiska mål för vår service:

**Mål 1 - Vi har hög trovärdighet.**

**Mål 2 - Vi har bra service.**

**Mål 3 - Vi ger mervärde.**

#### Framgångsfaktorer

- Tillsyn sker i dialog.
- Enhetlig tillsynsmetodik och service.
- Rätt information på rätt plats i rätt tid till rätt mottagare.
- Beslut och skrivelser är rättssäkra och lätta att förstå.
- En bemanning som motsvarar uppdraget.

#### Styrtalet

- Andel ärenden som handlagts inom utlovad servicegaranti.
- Resultat från Sveriges kommuner och regioners (SKR) mätningar avseende den upplevda service förbundet lämnar.

#### Målvärde

- Årligen 95 %.
- $\geq$  NKI 75.

### 3.3 Medarbetare

Perspektivet omfattar hur förbundet ska uppfattas av medarbetare - såväl de som jobbar på förbundet som blivande kollegor. Medarbetarna är vår viktigaste resurs för att kunna utföra arbetet med hög kvalitet. Det är viktigt att vi är en attraktiv arbetsgivare där medarbetarna trivs, mår bra och kan medverka till att utveckla och fullfölja vårt uppdrag. Vi är väl kända och har gott anseende hos andra miljökontor, angränsande branscher, myndigheter och lärosäten.

För att skapa en utvecklande organisation ska vår arbetsmiljö uppmuntra till engagemang och kunskapsdelande. Vi ska kunna erbjuda ett meningsfullt och utvecklande arbetsinnehåll. En arbetsmiljö som är god ger också förutsättningar för hög trivsel och frisknärvaro och där är ett aktivt och coachande ledarskap avgörande.

Förbundets har följande strategiskt mål för medarbetarperspektivet:

#### **Mål 1 - Vi attraherar, behåller och utvecklar medarbetare.**

##### **Framgångsfaktorer**

- Ett positivt arbetsgivarvarumärke.
- Allas delaktighet i vår utveckling.
- Anpassad och långsiktig kompetensutveckling.
- Trygga medarbetare.
- Ett coachande ledarskap.

##### **Styrtalet**

- Årlig arbetsplatsundersökning.
- Sjukfrånvaro
- Andel genomförda utvecklingsområden i de individuella kompetensutvecklingsplanerna.
- Andel anställda som skulle rekommendera förbundet som arbetsgivare.

##### **Målvärde**

- Årligen: NMI  $\geq$  75.
- Årligen: < 5%.
- Årligen: 80 %.
- Årligen: 90 %.

### 3.4 Utveckling

Perspektivet omfattar hur förbundets arbete ska utföras på bästa sätt. Vi har valt att använda Lean som tanke- och arbetssätt för vårt kontinuerliga förbättringsarbete. Vi skapar ökat värde i våra flöden genom att kontinuerligt arbeta med förbättringar. Vi får en kostnadseffektiv verksamhet med verksamhetsutövaren i fokus och nöjda medarbetare som har mandat att i vardagen påverka arbetets utformning och som därmed kan använda sin fulla potential till att förbättra hur förbundet uppfyller sitt uppdrag.

Förbundets har följande strategiskt mål för vår utveckling:

#### Mål 1 - I vardagen arbetar vi med kontinuerliga förbättringar i våra processer.

##### Framgångsfaktorer

- Tid avsätts för förbättringsarbete.
- God kunskap om centrala tanke- och arbetssätt i förbättringsarbete.
- En kultur som stimulerar kontinuerlig utvecklingsvilja med verksamhetsutövaren i centrum.
- Ledningens stöd för utvecklingsarbete.
- Utvecklingsarbetet tas om hand och leder till resultat.
- Aktuella processer och standards ligger till grund för förbättringsarbete.

##### Styrtal

- Andel medarbetare som upplever att förbättringsarbetet är en del av vardagen

##### Målvärde

- År 1: 75%
- År 2: 80%
- År 3: 85%
- År 4: 90%

### 3.5 Ekonomi

Ekonomi handlar om att fördela och prioritera tillgängliga resurser, vilka ska säkerställa att förbundet kan utföra sitt uppdrag med den kvalitet som beslutas. Samhället utvecklas kontinuerligt utifrån flera olika perspektiv och för att förbundet ska kunna följa med och vara en del i att driva utvecklingen krävs en budget som möjliggör detta.

Då resurserna är begränsade krävs att förbundet eftersträvar en kostnadseffektiv verksamhet. Det handlar såväl om att hålla hög kvalitet på budgetunderlag och taxor som att kontinuerligt jobba med utvärdering, uppföljning och prognoser. Det ska vara tydligt när avgifter tas ut och vad de omfattar.

Förbundets har följande strategiskt mål för ekonomiperspektivet:

#### Mål 1 - Vi har ekonomiskt resultat som möjliggör utveckling.

##### Framgångsfaktorer

- Kostnadseffektiv verksamhet.
- Enhetlig debitering.
- Aktivt styra verksamheten i vardagen utifrån uppföljning och prognoser.

##### Styrtal

- Budgetera för verksamhetsutvecklande satsningar.
- Budget i balans.

##### Målvärde

- Årligen 2 %
- Aktuell årsbudget

## 4. FÖRUTSÄTTNINGAR

### 4.1 Invärldsanalys

#### 4.1.1 Personal

Medelåldern är låg och inga pensionsavgångar bedöms vara aktuella under 2023. En stor del av personalen är i den åldern att vi kan förvänta oss föräldraledigheter, vilket vi också sett såväl i år som föregående år. Personalomsättningen är relativt låg och bedöms fortsatt vara det.

*En bemanning och organisation som ger förutsättning för en bra dag på arbetet*

Förbundet tar årligen fram en behovsutredning för kommande år där bemanningsbehovet beräknas för respektive perspektiv utifrån direktionens balanserade styrkort för perioden. Inför 2022 utökade vi bemanningen med en handläggartjänst inom landsbygdsavdelningen med anledning av att VA-planen i Nynäshamn kommer att revideras, vilket medför att förbundets tillsynsuppdrag utökas utifrån att kommunal anslutning inte kommer att vara aktuell i samma omfattning som gällande VA-plan anger.

Efter att behovsutredningen för 2023 beslutades har några handläggare valt att gå ner något i arbetstid inom miljöavdelningen. För möta det behöver vi utöka bemanningen med ytterligare en handläggare där budgeten anpassats för att finansiera en heltidstjänst. Det då vi under året ser att vi trots allt behöver utöka bemanningen inom miljöavdelningen.

Under 2022 kommer vi utifrån resultatet från våra APU-undersökningar, med externt stöd att utvärdera vårt nuvarande sätt att organisera arbetet för att se på eventuella förbättringar. Beroende på utfallet kan det medföra följsatsningar under 2023.

Andra viktiga faktorer, utöver antalet anställda, är att det finns aktuella rutiner och sätt att arbeta som ger förutsättningar för en effektiv handläggning. Även att vår satsning på seniora handläggare och kompetensmatriser genomförs.

*Pensionskostnader*

Precis som för våra medlemskommuner kommer även våra pensionskostnader att öka kraftigt från och med 2023. Det med anledning av att ett nytt pensionsavtal (AKAP-KR) träder i kraft, men även på grund av den höga inflationen. Budgeten för 2023 har anpassats efter den prognos vi får från KPA.

#### 4.1.2 Utveckla den upplevda servicen

Vid översynen av förbundets styrkort beslutade direktionen att förbundets målvärde inom serviceperspektivet ska vara att förbundet ska ligga i den övre kvartilen i de årliga Nöjd kundundersökningarna som Sveriges kommuner och regioner genomför. Det innebär att målvärdet höjts från NKI 70 till NKI 75.

Förbundet NKI-resultat mäts för respektive medlemskommun inom tre olika myndighetsområden: Livsmedel, Miljöbalken och Servering.

Resultaten från de årliga mätningarna varierar mellan våra tre medlemskommuner där vi vid den senaste mätningen (år 2021) når målvärdet i alla kommuner i en eller två av myndighetsområdena.

#### *Utveckla vår tillsynsmethodik*

För att få en bra förståelse för vad vi särskilt ska fokusera på i vårt förbättringsarbete inom serviceperspektivet har vi dels med externt stöd genomfört djupintervjuer med företagare i Nynäshamns kommun dels träffat representanter för olika företagarorganisationer i Nynäshamns kommun. En fråga som särskilt lyftes var vikten av en bra muntlig kommunikation där företagarna får hjälp att komma fram till vad de ska göra för att uppfylla de krav som lagstiftningen ställer. Med utgångspunkt från intervjuerna och samtalen med företagarorganisationer har vi tagit fram en handlingsplan som vi arbetar utifrån. Att vi särskilt fokuserat på Nynäshamns kommun beror på att vi tidigare år genomgående fått sämre resultat där jämfört med övriga medlemskommuner. Vid den senaste mätningen (år 2021) ser vi glädjande betydligt bättre resultat i Nynäshamn.

Med början 2021 och fortsatt 2022 genomför vi ett stort arbete som omfattat all personal där vi särskilt fokuserar på att utveckla vår muntliga tillsynsmethodik till att bli ännu mer dialogbaserad. Vi har valt Motiverande samtalsteknik (MI) som methodik och ska genom vårt sätt att bedriva tillsyn kunna ge företagare hjälp att komma fram till hur de ska uppfylla de krav lagstiftningen ställer, utan att för den skull gå över gränsen och bli rådgivare eller agera som konsulter. Vi kommer att utse ett antal personer inom förbundet som får i särskilt uppdrag att stödja och utveckla förbundet över tid så att vi får in en kultur att arbeta med MI.

Det är en satsning som fortsätter även under 2023 då vi med externt stöd särskilt kommer att fokusera på vår skriftliga kommunikation, vilket är en stor del av kontakten vi har med företagare och allmänhet.

#### *Lean*

Vi genomför sedan några år tillbaka en stor satsning inom serviceperspektivet med införande av Lean som tanke- och arbetssätt. Det är inte ett projekt som vi genomför, utan en långsiktig satsning på att förändra sättet vi utför vårt uppdrag med målsättningen att förbättra såväl våra kunders upplevda service som medarbetarnas arbetsmiljö på ett kostnadseffektivt sätt. I det löpande arbetet handlar det om att ständigt arbeta för kontinuerliga förbättringar med kundens nytta i fokus.

Under 2023 kommer vi särskilt att fokusera på att utveckla den aktiva styrningen med målsättningen att korta ledtiderna. En annan central del inom lean handlar om att jobba med kontinuerliga förbättringar där vi fortsätter att ha särskilt fokus på våra förbättringstavlor och att de används aktivt. I vissa delar kommer vi att ta externt stöd på motsvarande sätt som när vi påbörjade införandet av lean.

#### *Digitala möjligheter i handläggningen*

Det finns stora möjligheter att få effektivare handläggning genom att införa digitala lösningar, vilket framkommer i de värdeflödesanalyser som förbundet genomför i leanarbetet. Det finns också en efterfrågan från såväl företag som privatpersoner för att förbundet ska upplevas som mer serviceinriktat.

Vi har under 2021 infört digital ärendehandläggning och beslut, vilket medför kortare ledtider genom att vi frångått att underteckna beslut och handlingar och kan skicka besluten direkt med e-post. Det innebär också att vi inte behöver skanna och koppla alla beslut som ska läggas in i ärendehanteringssystemet.

Vi har under 2022 kunnat upphandla en lösning på e-tjänster som är integrerad med vårt verksamhetssystem. Det handlar om att öka andelen rätt från början i de ansökningar vi tar emot samt effektivisera ärenderegistraturen genom att den till stor del kan automatiseras. Genom att vi får fler kompletta ärenden från början kan vi minska tiden och insatsen med att begära kompletteringar, vilket i istället kan läggas på handläggningen och därmed minska ledtiderna, vilket är positivt ur ett kundperspektiv. Sammantaget frigör det tid för såväl handläggare som registratur, vilken kan läggas på värdeskapande aktiviteter. Det är en lösning som blir tillgänglig på marknaden under andra halvåret 2022 då vi påbörjar arbetet med att ta fram våra e-tjänster.

Under 2023 kommer vi att upphandla ett digitalt arkiv, vilket innebär att vi kommer att ha en helt digitaliserad hantering av våra ärenden och dokument. Det tar bort behovet av att arkivera handlingar fysiskt. I dagsläget används del av den tid som frigjorts vid övergången till digitala ärendehandläggning till att skriva ut handlingar som ska arkiveras. Med ett införande av e-arkiv kan de arbetsmomenten tas bort liksom att gallringen och packning av vårt fysiska arkiv försvinner. Budgeten för 2023 omfattar upphandling av e-arkiv.

Ovanstående åtgärder bedöms sammantaget bidra till en ökad kundnöjdhet och en bättre dag på arbetet för våra medarbetare.

## 4.2 Omvärldsanalys

### *Tobaksfria nikotinprodukter*

Riksdagen har den 21 juni beslutat om en ny lag om tobaksfria nikotinprodukter som träder i kraft den 1 augusti 2022. Kommunerna kommer i och med det att få ett tillsynsansvar. Vi har föreslagit våra medlemskommuner att det ska lägga tillsynsansvaret på förbundet samt i och med det besluta om en reviderad förbundsordning. Vår utgångspunkt är att förbundet kommer att få tillsynsansvaret.

Den nya lagstiftningen omfattas inte av behovsutredningen, liksom att förutsättningarna för berörda myndigheter att hinna förbereda sig inför att den träder i kraft 1 augusti är små då det är kort tid från beslutet till ikraftträdande. Vår bedömning är att vi initialt kan hantera det med befintlig bemanning och att vi utifrån erfarenheten gör en bedömning inför kommande behovsutredning.

### *Efterhandsdebitering för tillsynen*

Vi har under 2022 påbörjat ett införande av efterhandsdebitering inom flertalet av våra tillsynsområden. Inom flera taxor sker efterhandsdebitering för all tillsyn. Inom miljöbalcken har vi infört det för alla verksamheter med ett tillsynsintervall som är glesare än årligen. Vi kommer att utvärdera erfarenheterna under 2023 för att med det som underlag ta ställning till på vilket sätt avgiftsuttaget ska se ut framgent.

Under en övergångsperiod kommer intäkterna att vara lägre då förbundet har tillsynsskulder utifrån att verksamheter med ett tillsynsintervall som är glesare än årlig tillsyn har förskottsbetalat sin tillsyn. Därefter normaliseras intäkterna från den planerade tillsynen igen. Det innebär att intäkterna för den planerade tillsynen bedöms bli 1 400 tkr lägre år 2023, vilket budgeten anpassats för.

#### *Covid-19*

Covid-19 kommer att finnas i samhället även under 2023. Förbundet kan inte bedöma om och i sådana fall i vilken omfattning vi kan påverkas i vårt tillsynsuppdrag. Vi har en barreskap utifrån erfarenheten från de gångna två åren i det fall det blir aktuellt med särskilda uppdrag igen, eller krav på distansarbete.

#### *Ny riskklassningsmodell för livsmedelskontrollen*

Livsmedelsverket har tagit fram förslag till ny modell för riskklassning av livsmedelsverksamheter. Den nya modellen är planerad att gälla från och med 2024, med ett övergångsår under 2023 då kontrollmyndigheterna i Sverige kan klassa om befintliga verksamheter. En av förändringarna i modellen är att kontrolltiderna minskar i det sista ledet (restaurang, butik etc.) för att istället öka i tidigare led (tillverkare, grossister etc.).

I samband med att vi under 2023 klassar om alla verksamheter kommer ett eventuellt förändrat bemanningsbehov att klarna, då vi vet hur stort tillsynsbehovet kommer att vara från och med 2024.

## **5. BUDGET**

Förbundets verksamhet är delvis anslagsfinansierad genom att kommunerna betalar en medlemsavgift, men den största delen av kostnaderna täcks av avgifter som tas ut vid tillsyn och ärendehandläggning.

Budgeten för 2023 är planerat underfinansierade då vi har ett kapital som överstiger de 5 000 tkr kronor som förbundets finanspolicy anger minst ska finnas i kassa och bank som betalningsberedskap. Förutsatt att det ekonomiska resultatet för 2022 motsvarar det budgeterade resultatet kommer vi ha ett kapital på 11 247 tkr när vi går in i 2023. Anledningen till överskottet beror på att vi under de år pandemin pågick haft lägre kostnader då kompetensutveckling inte kunnat genomföras som planerat, vi har varit tvungna att senarelägga planerade satsningar, fått ersättning från staten för sjukkostnader samt ersättning för den tillkommande tillsyn som lades på kommunernas miljökontor.

Budgeten för 2023 innebär ökade intäkter med 2 580 tkr samt ökade kostnader med 2 580 tkr jämfört med budgeten för 2022. Det innebär att budgeten även för 2023 är planerat underfinansierad med 3 000 tkr. Den planerade underbudgeteringen kan inte fortsätta mer än några år då det egna kapitalet inte får urholkas för mycket. En infasning till budgeterat nollresultat måste ske de kommande åren.

Budgetsamarbetet med medlemskommunerna resulterade i en justering av förbundets timavgifter samt medlemsavgift för 2023. Anpassningar kommer succesivt att behöva ske även de kommande åren, i kombination med ett fortsatt fokus på att verksamheten ska vara så kostnadseffektiv som möjligt utifrån de mål som direktionens balanserade styrkort anger.

## 5.1 Intäkter

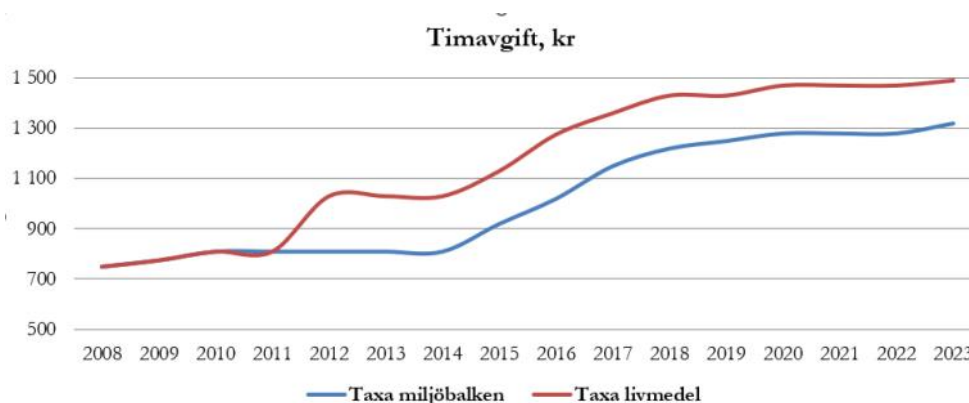
Tillsyn och ärendehandläggning finansieras såväl med taxor som medlemsavgift. Inom vissa områden är det svårt att fullt ut finansiera tillsynen med avgifter. Det gäller till exempel arbetet med inventeringar, handläggning av klagomål och olika förfrågningar. Det finns också delar av tillsynen som inte får finansieras med taxor. Förbundets handläggning av remisser, servicefunktionen samt en stor del av informationsarbetet får bara finansieras med medlemsavgiften. Det är därför en förutsättning att medlemsavgiftens storlek möjliggör tillsyn även inom dessa områden för att förbundet ska kunna fullfölja det ansvar som medlemskommunerna lagt på oss. Av samma anledning måste vi även återkommande se över såväl vårt sätt att utföra uppdraget, där lean är vårt verktyg, som våra taxor så att vi kostnadseffektivt kan möta tillsynsbehovet.

Förbundet har budgeterat för att fakturera 20 400 timmar under 2023.

### *Taxor för prövning och tillsyn*

Förbundets taxor omfattar arbete med prövning och tillsyn. Taxorna består dels av fasta prövnings- eller årsavgifter dels av timdebitering i efterhand. Under 2022 har vi påbörjat en övergång till efterhandsdebitering som omfattar all livsmedelskontroll samt övrig tillsyn med glesare tillsynsintervall än årlig tillsyn. De fasta avgifterna utgår från ett bestämt antal timmar beroende på ärendetyp och bransch, dvs risken för påverkan på hälsa och miljö. Avgiftens storlek blir timavgiften multiplicerat med antalet timmar. Förbundets taxor utgår från Sveriges kommuner och landstings mallar och beräkningsmodell.

Timavgiften har justerats vid åtta tillfällen under perioden 2008 – 2023, från 750 kr till 1 320 kr per timme. Under perioderna 2010-2014 samt 2020-2022 har vi kunnat hålla timavgifterna oförändrade. Budgetsamrådet med medlemskommunerna resulterade i en justering av förbundets timavgifter i budgeten för 2023. Livsmedelstaxan justeras från 1 470 kr till 1 490 kr. Övriga taxor justeras från 1 280 kr till 1 320 kr.



Konstruktionen av livsmedelstaxan förändrades nationellt år 2011, vilket innebär att denna är högre jämfört med miljöbalkens taxa. Skillnaden är att restiden inte får räknas med i tillsynstiden inom livsmedelskontrollen, vilket innebär att kostnaden för restiden ligger i timavgiften. I övrigt är innehållet i timavgifterna i allt väsentligt densamma.



Förutom en anpassning av kända kostnadsförändringar så utgår förbundet från Sveriges kommuner och landstings prisindex för kommunal verksamhet (PKV) för att bedöma kommande års generella kostnadsökningar. PKV är avsett att användas för kommunerna som underlag vid beräkningen av kostnaderna för löne- och prisutvecklingen i fasta löner och priser. PKV tas fram genom att priserna för löner, material och tjänster samt köpt verksamhet viktas till ett genomsnittligt pris.

<b>PKV*2022-04-28</b>	<b>2021</b>	<b>2022</b>	<b>2023</b>	<b>2024</b>	<b>2025</b>
Personalkostnad	2,0	2,4	5,9	2,8	2,7
Övrig förbrukning	4,5	4,0	2,7	2,6	2,6
<b>Prisindex</b>	<b>2,7 %</b>	<b>2,9 %</b>	<b>5,0 %</b>	<b>2,7 %</b>	<b>2,7</b>

Tillsynsmyndigheterna får ta ut en avgift för tillsynen. Det står kommunerna fritt att finansiera tillsynen med skattemedel eller taxor. Det innebär att såväl timavgiftens storlek som självfinansieringsgraden skiljer sig åt kommunerna emellan. I nedanstående tabell redovisas timavgifterna i länet gällande 2022 års taxa för livsmedelskontrollen samt miljöbalkstillsynen. Som beskrivs ovan ingår restiden i timavgiften för livsmedelskontrollen, till skillnad från miljöbalken där restiden inte ingår i timavgiften, utan debiteras särskilt. Därav skillnaden mellan timavgiftens storlek mellan miljöbalken och livsmedelslagen.

<b>2022</b>	<b>Timavgift miljöbalken</b>	<b>Timavgift livsmedelslagen</b>
Botkyrka	1 243	1 492
Danderyd	1 300	1 462
Ekerö	1 289	1 380
Huddinge	1 511	1 595
Järfälla	1 252	1 375
Lidingö	1 410	1 410
Nacka	1 326	1 388
Norrtälje	1 320	1 250
Nykvarn	1 450	1 450
Salem	1 383	1 472
Sigtuna	1 200	1 380
SMOHF	1 280	1 470
Sollentuna	1 428	1 530
Solna	1 396	1 488
SRMH	1 240	1 250
Stockholm	1 260	1 510
Sundbyberg	1 388	1 460
Södertälje	1 304	1 502
Upplands Bro	1 280	1 290
Upplands Väsby	1 329	1 329
Vallentuna	1 300	1 340
Värmdö	1 200	1 300
Österåker	1 315	1 355

Inom miljöbalkstaxan går det inte rakt av att säga att en kommun med låg timavgift har lägre tillsyns- eller prövningsavgifter jämfört med en kommun med högre timavgift. Det utifrån att kommunerna i huvudsak har fasta tillsynsavgifter där timavgiften multipliceras med det antal fasta tillsynstimmar olika branscher har. Vid jämförelser med närliggande kommuner kan konstateras att förbundets avgifter ligger på genomsnittliga till lägre nivåer.

Inom livsmedelskontrollen anger timtaxan skillnaden mellan kommunerna utifrån att alla kommuner använder livsmedelsverkets klassningssystem, och därmed samma timfaktorer. Däremot kan det skilja sig åt vilka kostnader som tagits med vid beräkningen av timavgiften och vad som finansieras med skattepengar. Det är något som förbundet sett när vi jämfört beräkningsunderlag med andra kommuner.

#### *Medlemsavgift*

Medlemsavgiften ska täcka förbundets kostnader för arbetsuppgifter som inte kan eller får finansieras med taxor. Det gäller bl. a arbete med kvalitetsutveckling, service, information, remisshantering, tillsyn och ärendehandläggning inom lagstiftningsområden som är svåra att finansiera med taxor eller som inte får finansieras med taxor.

Budgeten för 2022 innebär att medlemsavgiften justeras till 15 400 tkr. Medlemsavgiften har över tid justerats enligt nedanstående tabell.

	2008	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2023
Haninge	4 683	5 570	5 709	6 707	6 930	7 324	7 770	8 085
Nynäs-hamn	2 122	1 899	1 947	2 287	2 363	2 497	2 649	2 757
Tyresö	2 862	3 141	3 219	3 781	3 907	4 129	4 381	4 558
<b>SUMMA</b>	<b>9 667</b>	<b>10 610</b>	<b>10 875</b>	<b>12 775</b>	<b>13 200</b>	<b>13 950</b>	<b>14 800</b>	<b>15 400</b>

#### *Förbundets deltagande i medlemskommunernas arbete*

När förbundet bildades fördes myndighetsutövningen över till förbundet medan övrigt miljöarbete ligger kvar på kommunerna. Det gäller bl. a miljöövervakning, naturvård och kommunens egna miljöarbete. Förbundet ska därför kunna erbjuda medlemskommunerna kompetens avseende deras arbete med frivilliga åtagande inom miljöområdet och lämna det stöd som de efterfrågar i arbetet med fysisk planering och bygglovsverksamhet. Beroende på arbetsuppgiftens innehåll finansieras förbundets insats antingen med medlemsavgiften eller debiteras enligt överenskommelse. I dagsläget handlägger förbundet vissa bedömningar av möjlighet att lösa vatten- och avloppsfrågan i PBL-ärenden samt mätning av bakgrundsstrålning. Förbundets deltagande efterfrågas i olika projekt som medlemskommunerna driver.

För 2023 har förbundet bemannat för arbetsinsatser motsvarande 350 timmar. Bedömningen är att det kommer att fortsätta ligga i den storleksordningen även kommande år.

## 5.2 Kostnader

Förbundets kostnader utgörs till drygt 80 % av personalkostnader. Andra större kostnader är avgifter som vi betalar till medlemskommunerna för det stöd vi köper avseende ekonomi, personal, IT, telefoni och posthantering. Även lokalkostnad, hyra av fordon samt IT är större kostnader.

Budgeten för 2023 innebär ökade kostnader med 2 580 tkr. Det beror i huvudsak på kraftigt ökade pensionskostnader som följer av ett nytt pensionsavtal (AKAP-KR), men även på grund av den höga inflationen.

### *Personal*

Vi ser en framgångsfaktor i att kunna erbjuda tillsvidareanställningar, vilket vi i möjligaste mån strävar efter. Vi visstidsanställer om möjligt förväntad frånvaro pga. nedsatt arbetstid samt förväntad sjukfrånvaro för helåret redan i början på året. Inom miljöavdelningen kommer vi tillsvidareanställa ytterligare en handläggare för att möta att några anställda går ner i arbetstid. Anställningen innebär att vi utökar bemanningen något då vi kommer att anställa en heltidstjänst. Förbundets personalkostnader beräknas bli 2 730 tkr högre jämfört med budget 2022.

### *Köp av tjänster*

Förbundet köper stödfunktioner från medlemskommunerna. Från Nynäshamn köper vi ekonomi- och personalstöd. Nynäshamns kommun initierade 2021 en översyn av det avtal förbundet har för stöd i personal- och ekonomifrågor då kommunens bedömning var att ersättningsnivån var för låg. Översynen var inte klar när budgeten togs för 2022, så vi tog höjd för en antagen ökad kostnad. När översynen var klar konstaterades att förbundets ursprungliga avtal motsvarande kostnaderna, och en justering var därför inte aktuell. Därav har förbundet åter budgeterat för kostnaden enligt avtalet, vilket innebär 175 tkr lägre kostnad jämfört med budgeten för 2022.

Externt köper vi tjänster såsom juriststöd, revisorer, företagshälsovård, upphandling, verksamhetsutveckling samt IT-tjänster. Budgeten för 2022 anpassades för satsningar på nytt GIS-system, att utveckla vår tillsynsmetodik samt e-arkiv. Kostnaderna bedöms vara detsamma 2023.

### *Övriga kostnader*

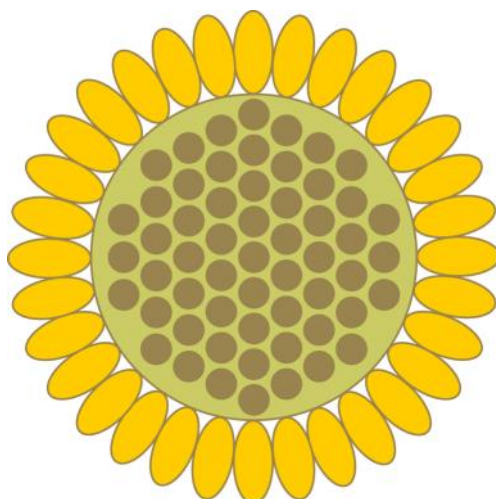
Övriga kostnader beräknas öka med 25 tkr.

Justeringar av bedömda kostnader skett såväl nedåt som uppåt utifrån det ekonomiska resultatet för 2021 och bedömningen för 2023.

## 6. BUDGET 2023 och ekonomisk plan 2024 - 2025 (tkr)

	Budget	Budget	Ekonomisk plan	
	2022	2023	2024	2025
<b>INTÄKTER</b>				
Livsmedelsgranskning	4 825	5 630	6 940	7 180
Miljö och hälsoskydd	17 960	18 520	19 570	20 390
Alkohol och tobak	2 790	3 400	3 540	3 675
Medlemsavgift	14 800	15 400	16 000	16 700
Övriga intäkter	45	50	50	55
<b>Summa intäkter</b>	<b>40 420</b>	<b>43 000</b>	<b>46 100</b>	<b>48 000</b>
<b>PERSONALKOSTNADER</b>				
Lön	23 600	24 900	25 600	26 270
Arbetsgivaravgifter	7 400	7 800	8 020	8 190
Pensionskostnad	2 200	3 230	3 320	3 410
Kurs och konferensavgift	550	550	560	580
Företagshälsovård	70	70	70	75
Övriga personalkostnader	300	300	310	315
Direktionen	250	250	260	260
<b>Summa kostnader</b>	<b>34 370</b>	<b>37 100</b>	<b>38 140</b>	<b>39 100</b>
<b>TJÄNSTER</b>				
Tjänster köpta från värdkommun	1 450	1 275	1 310	1 350
Externa tjänster	1 600	1 600	1 650	1 690
<b>Summa kostnader</b>	<b>3 050</b>	<b>2 875</b>	<b>2 960</b>	<b>3 040</b>
<b>ÖVRIGA KOSTNADER</b>				
Lokalhyra	2 500	2 600	2 670	2 750
Städning	270	300	310	315
Hyra/leasing kontorsmaskiner	25	25	25	25
Hyra/leasing fordon	800	800	820	840
Förbrukningsinventarier	100	100	100	105
Förbrukningsmateriel/kontorsmateriel	125	125	125	130
Facklitteratur	70	75	75	80
Analyser	80	100	100	105
Avgift till intresseorganisationer	190	190	195	200
Licenser och support	1 000	1 050	1 105	1 115
Post och porto	100	50	50	50
Övriga kostnader	580	550	565	580
Investeringar	160	60	60	65
<b>Summa kostnader</b>	<b>6 000</b>	<b>6 025</b>	<b>6 200</b>	<b>6 360</b>
<b>TOTALT</b>	<b>-3 000</b>	<b>-3 000</b>	<b>-1 200</b>	<b>-500</b>





SÖDERTÖRNS  
MILJÖ- & HÄLSO-  
SKYDDSFÖRBUND

[www.smohf.se](http://www.smohf.se)